

Social konsekvensanalys

Detaljplan för
Torstäva 13:33 m.fl
Torsnäs, Karlskrona kommun

Vad är en social konsekvensanalys?

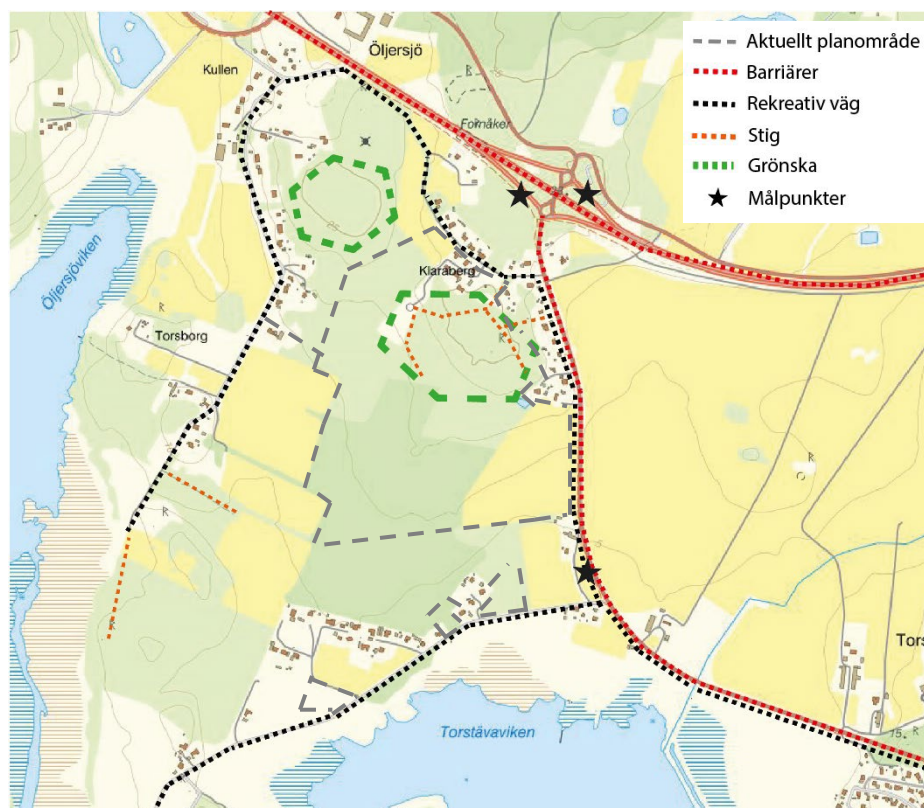
Enligt plan- och bygglagen ska planläggning av mark och vatten främja en samhällsutveckling där jämlika och socialt goda levnadsförhållanden tillvaratas. För att uppnå detta brukar man tala om en samexistens mellan de tre hållbarhetsaspekterna social-, ekonomisk- och ekologisk hållbarhet. Hållbarhetsperspektivet fick internationell spridning i samband med Brundtlandsrapporten 1987 och utgör idag en självklar utgångspunkt i ett flertal kommuner.

Hösten 2015 beslutade FN:s 193 medlemsländer om en ny plan för en hållbar utveckling – Agenda 2030. Utvecklingsagendan ersätter tidigare Agenda 21 och är mer ambitiös med fler mål som har starkare socioekonomisk koppling. Syftet med agendan är att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa samt att lösa klimatkrisen. Genom 17 globala mål ska alla delar av världen bidra till en mer hållbar utveckling ur det ekonomiska, ekologiska samt sociala perspektivet. Ekonomin är medlet, miljön är våra resurser och människan är målet för den hållbara framtiden.

Karlskrona kommun bedriver sedan flera år tillbaka ett aktivt hållbarhetsarbete. 2017 fattade Karlskronas kommunfullmäktige beslut om att implementera FN:s nya utvecklingsagenda – Agenda 2030. Enheten för hållbar utveckling på Kommunledningsförvaltningen har ansvarat för arbetet med Agenda 2030 och Agenda 2030 ska implementeras i kommunens ordinarie styrprocess.

För att stärka frågor om social hållbarhet i den fysiska planeringen tar Karlskrona kommun fram sociala konsekvensanalyser i samtliga detaljplaner. Analysverktyget används för att identifiera socialt viktiga aspekter då människor i allmänhet lägger stort värde vid sin omgivning samt att omgivningen även påverkar livskvalitet och möjligheter.

Nuläge och behov

Det aktuella planområdet ligger i Torstäva, strax söder om den nya trafikplats Ramdala vid E22. Området är ungefär 44 ha till ytan och ligger längs med Gängletorpsvägen. Markens beskaffenhet består till största del av skogsmark varav delar av den är produktionsskog. Delar av marken är åkermark. Både väg E22 och Gängletorpsvägen utgör barriärer i området och i anslutning till dessa finns busshållplatser som är målpunkter i området. Andra målpunkter utanför området är exempelvis badplatsen på Torsnäs samt golfbana, fotbollsplaner, camping och badplats på Trummenäs. I och runt området finns flera vägar och stigar som utgör gångstråk för många. Dock saknas kopplingar på en del ställen.

Bebyggelsen inom och runt planområdet är ensidig och består till största del av småhus; villor och fritidshus i form av äganderätter. Detta pekar på ett behov av att möjliggöra för ett mer varierat utbud av bostäder för att kunna tillåta en bredare samhällsgrupp att bosätta sig i området samt flytt mellan olika bostadsformer vid förändrade behov hos befolkningen, till exempel äldre som har bott i småhus och vill bo kvar i samma område men ha mindre bostadsunderhåll.

Analys

	Planområde	Närområde	Stad	Kommun	Risker/genomförandehinder
Platsen och relation till omlandet	• Platsen är idag obebyggd. • Större identitetsskapande träd finns inom området. • Delar av skogsområdet i norr bevaras i planen och nya parkmiljöer skapas inom området vilket möjliggör för bostadsnära rekreation. • Planen möjliggör för mötesplatser inom planområdet. • Inom området finns flera stenmurar. Planen förstärker	• Planen skapar möjlighet till ett mer varierat bostadsutbud i Trummenäsområdet och Torstäva. • Planen möjliggör för centrumfunktioner som handel och skola/förskola till Trummenäsområdet och Torstäva. • I anslutning till planområdet finns olika grönområden som innefattar stigar. • I närområdet finns fotbollsklubb, golfklubb, restaurang, camping, badplats och förskola. • Planen förbättrar tillgängligheten till	• Bostadsformerna i Trummenäs är enformiga och består till största del av småhus i äganderätt. Planen bidrar till en ökad blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer. • Det finns en gång- och cykelväg strax öster om planområdet till Karlskrona. • Planområdet har direkt bussförbindelse till Karlskrona och Tjurkö. Cirka 800 meter från planområdet, finns även busslinje 2 mellan Jämjö och Karlskrona.	• Planen möjliggör för att fler ska kunna flytta till Trummenäsområdet och Torstäva genom fler bostäder och ett varierat utbud.	

	stenmurarnas karaktär genom att de synliggörs längs med viktiga stråk.	närliggande rekreationsområde n och målpunkter genom nya förbindelser	• Planen möjliggör för varierade bostadsformer som möjliggör för flyttkedjor och en bredare befolkningsgrupp i Trummenäs • Planen skapar möjlighet för ett utökat underlag för en utökad service och kollektivtrafikförbindelse i Trummenäs.		
Trygghet	• Planen möjliggör för en ökad rörelse i området, vilket kan bidra till en ökad trygghet. • Området planeras för en god trafiksäkerhet i form av trottoarer, separerade gång- och cykelvägar från bilvägen och ett vägnät som försvårar höga hastigheter för biltrafikanter.	• Planen möjliggör för cykelförbindelse i öst-västlig riktning vilket innebär säkra passager till och från Trummenäsområdet. Cykelförbindelse kommer även finnas till den planerade skolan och förskolan. • Separat gc-väg planeras längs huvudgatorna i området som ansluter i befintligt gc-stråk längs Gängletorpsvägen.	• Utformningen av busshållplatserna vid Gängletorpsvägen är viktig för att skapa en trygg miljö för oskyddade trafikanter.		

Tillgänglighet	Området planeras med trottoarer och gång- och cykelvägar vilket medför att fler, oavsett ålder eller möjlighet, säkert och tryggt kan ta sig runt i området. Planen möjliggör för god tillgänglighet till grönytor till för möten och lek genomgående i området. Allmänna platser som t.ex. torg, parker, gatumiljöer och skolmiljöer ska utformas för att kunna användas av alla på ett likvärdigt sätt.	Tillgängligheten i östlig-västlig riktning är idag bristfällig eftersom samtlig infrastruktur är i nord-sydlig riktning. Genom planen öppnas denna struktur upp åt samtliga riktningar vilket ökat tillgängligheten mellan målpunkter.	Planförslaget möjliggör för ökad tillgänglighet med gång och cykel både väster och öster om planområdet. Detta innebär att tillgängligheten ökar till målpunkter i Trummenäs, bland annat idrottsplatsen, förskolan och badplatsen. Planen skapar möjlighet för ett utökad underlag för en utökad service i Trummenäs.	Intill planområdet finns bussförbindelser till både Karlskrona och Tjurkö och cirka 800 m från planområdet finns även en busslinje mellan Karlskrona och Jämjö. Planens genomförande skapar ett utökad underlag för utökade bussförbindelse.	
Barnperspektiv	Det finns ingen plats specifikt till för barn i området idag. Planförslaget möjliggör för mötesplatser och grönytor till	Planen möjliggör för förskola/skola som kommer att vara en tillgång för hela Trummenäsområdet.	Planen möjliggör för en ökad tillgänglighet till målpunkter inom Trummenäs, bland annat idrottsplatsen och badplatsen, genom ett utvidgat	Det utökade underlaget för kollektivtrafiken planen möjliggör för ökat rörelsefriheten för barn och unga i kommunen då de	

	för lek för de barn som flyttar in i området eller bor i närheten. • Planförslaget bevarar skogsområdet i norr samt skapar nya parkmiljöer inom området vilket kan ge värdefull plats för lek, rekreation och möten för barn och unga. • Planförslaget möjliggör för en förskola inom området. Inom områdets centrala del föreslås lekplats som kan bli en mötesplats för barn och barnfamiljer inom området. • Planförslaget innebär säkra gång-och cykelstråk inom planområdet vilket gör det		gång- och cykelvägnät, vilket gynnar barn och unga i området.	då kan ta sig till och från Trummenäs själva.	

	tillgängligt och tryggt för barn.				
Jämlikhet och jämställdhet	Planförslaget bidrar till god tillgänglighet mellan målpunkter som bostäder, busshållplats och förskola/skola genom gena stråk. Detta underlättar även vardagslivet för personer utan bil.	Grönområdena i och runt planområdet är idag inte tillgängliga för samtliga, exempelvis vid fysisk funktionsnedsättning. I och med exploatering av planen finns möjligheten att tillgängligheten förbättras.	Med varierade bostadsformer möjliggör planen för att personer med olika ekonomiska förutsättningar och behov ska kunna bo och mötas i Trummenäs.	Planen och dess läge möjliggör för att kunna transportera sig med olika färdmedel till olika målpunkter inom kommunen; exempelvis arbete, livsmedelsbutiker och fritidsaktiviteter.	
Delaktighet och inflytande		Boende i närheten av området ges möjlighet att delge sina synpunkter under planprocessen.		Boende i kommunen ges möjlighet att delge sina synpunkter under planprocessen.	
Hälsa och gröna miljöer	Skogsområdet i norr bevaras i planen och nya parkmiljöer skapas inom området vilket möjliggör för bostadsnära rekreation.	I direkt anslutning till planområdet finns flertalet stigar inom naturområden vilket möjliggör för rekreation för de boende. I Trummenäsområdet finns			

	• Planen möjliggör för park- och naturområden genomgående inom planområdet, vilket skapar bostadsnära natur med rekreation, lek och mötesplatser.	fotbollsklubb, padelbanor och golfklubb, vilket medför tillgängliga sportaktiviteter för olika åldersgrupper.			

Beskrivande analys

Platsen och relation till omlandet

Platsen är idag till stor del obebyggd. Delar av skogsområdet i norr bevaras i planen och nya parkmiljöer skapas inom området vilket möjliggör för bostadsnära rekreation. I anslutning till planområdet finns olika grönområden som innefattar stigar. Större identitetsskapande träd finns inom området och en del föreslås bevaras. Inom området finns flera stenmurar. Planen förstärker stenmurarnas karaktär genom att de synliggörs längs med viktiga stråk. Planen möjliggör för mötesplatser inom planområdet.

Bostadsformerna i Trummenäs är enformiga och består till största del av småhus i äganderätt. Detaljplanen skapar möjligheter för ett mer varierat bostadsutbud och bidrar till en ökad blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer i Trummenäsområdet och Torstäva. Planen möjliggör centrumfunktioner som handel och skola/förskola till Trummenäsområdet och Torstäva. I närområdet finns fotbollsklubb, golfklubb, restaurang, camping, badplats och förskola. Planen förbättrar tillgängligheten till närliggande rekreationsområden och målpunkter genom nya förbindelser

Det finns en gång- och cykelväg strax öster om planområdet som går mot Karlskrona. Planområdet har direkt bussförbindelse till Karlskrona och Tjurkö. Cirka 800 meter från planområdet, finns även linje 2 mellan Jämjö och Karlskrona. Planen skapar möjlighet för ett utökad underlag för en utökad service och kollektivtrafikförbindelse i Trummenäs.

Trygghet

Planen möjliggör för en ökad rörelse i området, vilket kan bidra till en ökad trygghet. Detaljplanen skapar förutsättningar för bostäder, skola och centrumfunktioner, vilket kommer att öka antalet människor som uppehåller sig inom området under fler tider på dygnet än idag. Särskild vikt bör läggas vid utformning av belysning så att områden där människor rör sig och vistas blir attraktiva, tillgängliga och trygga. Möjlighet för ett rikt socialt liv i området under en större del av dygnet skapar trygghet och säkerhet och verkar även brottsförebyggande.

Området planeras för en god trafiksäkerhet i form av trottoarer, separerade gång- och cykelvägar från bilvägen och ett vägnät som försvårar höga hastigheter för biltrafikanter. Planområdet ligger i närheten av en gång- och cykelväg längs Gängletorpsvägen. Planen möjliggör för cykelförbindelse i öst-västlig riktning vilket innebär säkra passager till och från Trummenäsområdet. Cykelförbindelse kommer även finnas till den planerade skolan och förskolan. Separat gc-väg planeras längs huvudgatorna i området som ansluter i befintligt gc-stråk längs Gängletorpsvägen.

Utformningen av busshållplatserna vid Gängletorpsvägen är viktig för att skapa en trygg miljö för oskyddade trafikanter.

Tillgänglighet

Hållbar stadsutveckling kräver att planering och byggande så långt som möjligt möter hela befolkningens behov och förutsättningar. Universell utformning innebär att miljöer utformas för att de ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning utan behov av anpassning eller specialutformning. Det är viktigt att poängtera att universell utformning handlar inte bara om personer med funktionsnedsättning. Det handlar om att skapa samhällen för alla oavsett ålder, kön, etnicitet eller funktionsförmåga. Allmänna platser som t.ex. torg, parker, gatumiljöer och skolmiljöer ska utformas för att kunna användas av alla på ett likvärdigt sätt.

Planområdet ligger i närheten av en gång- och cykelväg längs Gängletorpsvägen. Tillgängligheten i östlig-västlig riktning är idag bristfällig eftersom samtlig infrastruktur är i nord-sydlig riktning. Genom planen öppnas denna struktur upp åt samtliga riktningar vilket ökar tillgängligheten mellan målpunkter. Planförslaget möjliggör därmed för ökad tillgänglighet med gång och cykel både väster och öster om planområdet. Detta innebär att tillgängligheten ökar till målpunkter i Trummenäs, bland annat idrottsplatsen, förskolan och badplatsen.

Området planeras med trottoarer och gång- och cykelvägar vilket medför att fler, oavsett ålder eller möjlighet, säkert och tryggt kan ta sig runt i området. Planen möjliggör för god tillgänglighet till grönytor till för möten och lek genomgående i området.

Intill planområdet finns bussförbindelser till både Karlskrona och Tjurkö och cirka 800 m från planområdet finns även en busslinje mellan Karlskrona och Jämjö. Planens genomförande skapar ett utökat underlag för utökade bussförbindelse.

Barnperspektiv

Som barn betraktas alla människor under 18 år. Detaljplanen berör de barn, yngre som äldre, flickor som pojkar, som idag rör sig i närområdet. Idag rör sig barn främst utanför planområdet på gång- och cykelvägen längs med Gängletorpsvägen eller i skogsområdena. Det finns ingen plats specifikt till för barn i området idag. Planförslaget möjliggör för mötesplatser och grönytor till för lek för de barn som flyttar in i området eller bor i närheten. Planförslaget bevarar skogsområdet i norr samt skapar nya parkmiljöer inom området vilket kan ge värdefull plats för lek, rekreation och möten för barn och unga. Inom områdets centrala parkområde föreslås lekplats som kan bli en mötesplats för barn och barnfamiljer i och utanför området. Kommunen avser uppfylla Boverkets allmänna råd om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskola och skola vid etableringen av ny förskola och skola i området.

Planförslaget innebär säkra gång- och cykelstråk inom planområdet vilket gör det tillgängligt och tryggt för barn. Planen möjliggör för förskola/skola som kommer att vara en tillgång för hela Trummenäsområdet. Planen möjliggör för en ökad tillgänglighet till målpunkter inom Trummenäs, bland annat idrottsplatsen och badplatsen, genom ett utvidgat gång- och cykelvägnät, vilket gynnar barn och unga i området.

Det utökade underlaget för kollektivtrafiken planen möjliggör för ökat rörelsefriheten för barn och unga i kommunen då de då kan ta sig till och från Trummenäs själva.

Jämlikhet och jämställdhet

Området föreslås utvecklas med bostäder, skola och centrumändamål för att skapa ett funktionsblandat område där olika funktioner integreras. Planområdet ligger i Torstäva där det finns en övervägande del småhus i närområdet. Närheten mellan bostäder, arbetsplatser, service och kollektivtrafik underlättar om det som efterfrågas finns inom rimligt avstånd för att alla ska ha samma förutsättningar för att få ihop ett fungerande vardagsliv. Detta är en viktig aspekt ur jämställdhets- och mångfaldhetssynpunkt och handlar om att sträva efter att alla ska få lika bra förutsättningar att ta sig till och från arbete, handla, möjlighet till aktiviteter, möjlighet till ett boende för hela livet m.m. Detta oavsett om man har bil, åker kollektivt eller går och cyklar.

En planering med säkra gång- och cykelvägar underlättar kopplingen mellan bebyggelsen och olika mötesplatser i Torstäva och Trummenäsområdet, vilket är en viktig aspekt i att få till hållbart stadsbyggande. Det är även viktigt för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga oavsett ålder samt för personer som av olika anledningar inte har tillgång till bil.

Planförslaget bidrar till god tillgänglighet mellan målpunkter som bostäder, busshållplats och förskola/skola genom gena stråk. Detta underlättar även vardagslivet för personer utan bil. Grönområdena i och runt planområdet är idag inte tillgängliga för samtliga, exempelvis rullstolsburna. I och med exploatering av planen finns möjligheten att tillgängligheten förbättras. Med varierade bostadsformer möjliggör planen för att personer med olika ekonomiska förutsättningar och behov ska kunna bo och mötas i Trummenäsområdet. Planen och dess läge möjliggör för att kunna transportera sig med olika färdmedel till olika målpunkter inom kommunen; exempelvis arbete, livsmedelsbutiker och fritidsaktiviteter.

Delaktighet och inflytande

Boende i närheten av området och andra intresserade ges möjlighet att delge sina synpunkter vid flera tillfällen under planprocessen.

Hälsa och gröna miljöer

Skogsområdet i norr bevaras i planen och nya parkmiljöer skapas inom området vilket möjliggör för bostadsnära rekreation. Planen möjliggör för park- och naturområden genomgående inom planområdet, vilket skapar bostadsnära natur med rekreation, lek och mötesplatser. I direkt anslutning till planområdet finns flertalet stigar inom naturområden vilket möjliggör för rekreation för de boende. I Trummenäsområdet finns fotbollsklubb, padelbanor och golfklubb, vilket medför tillgängliga sportaktiviteter för olika åldersgrupper.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Eleonor Karlsson
planchef

Marcus Borg
planarkitekt

Begreppsförklaringar

I den sociala konsekvensanalysen nämns ett antal begrepp så som platsen och platsen och relation till omlandet, trygghet, tillgänglighet, barnperspektiv, jämställdhet och jämlikhet, delaktighet och inflytande mm. Nedan följer en kort förklaring om begreppen och vad de innebär i Karlskrona kommuns sociala konsekvensanalys.

Platsen och relation till omlandet

Samhällets utformning ska så långt som möjligt ge förutsättningar för att uppnå likvärdiga förutsättningar för vardagslivet i kommunens olika delar. Den fysiska strukturen av staden skapar ramarna kring vad som är möjligt att genomföra i vardagslivet, vad som är tidsmässigt möjligt och som påverkar hur folk betar sig och var de rör sig.

Den blandade sammanhållna staden med många målpunkter på nära håll (affär, service, bostäder, arbetsplatser och rekreation) gör att människor rör sig utomhus under stora delar av dygnet vilket bidrar till aktiv transport (gång och cykel), hälsa och trygghet. Bostadsblandning kan ge en variation av olika människor med olika förutsättningar, vilket ökar möjligheten till förståelse för andra.

I den sociala konsekvensanalysen undersöks hur platsen används idag, hur rörelsemönster och mötesplatser ser ut. Finns några identitetsskapande aspekter (kulturhistoria, karaktär, aktiviteter, turism, nivåskillnader, etc) i området eller om det kan tillföras. Bidrar förslaget till grönska, hälsosamma och attraktiva platser? Vilka bostadstyper finns i området och bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?

Trygghet

Upplevelsen av otrygghet varierar mellan personer och mellan grupper av personer. Kön är den mest avgörande faktorn när det gäller upplevelsen av otrygghet (kvinnor är mer otrygga än män) men även andra faktorer kan påverka såsom ålder, funktionsnedsättningar, socioekonomiska förutsättningar eller var man bor.

En del i arbetet med trygghet kan handla om att skapa en levande stadsdel där platser är befolkade många timmar om dygnet. Andra aspekter kan vara bra belysning och fritidsaktiviteter på kvällarna för unga. Säkra och barnvänliga gator och trafiklösningar är också viktigt. För att människor ska känna sig trygga behövs bland annat kontroll och överblick där man rör sig. I offentliga miljöer kan detta skapas genom att vägar är överblickbara och att det finns alternativa nattbelysta vägar och gångstråk som kan användas.

Det finns några gemensamma kännetecken för platser som upplevs som trygga. De är platser som:

- går att överblicka
- ger kontakt med omgivningen
- är befolkade
- går att orientera sig i
- blandar vägar och bebyggelse
- är välskötta.

Tillgänglighet

Begreppet tillgänglighet används exempelvis för att beskriva hur väl en verksamhet, plats eller lokal fungerar för personer med funktionsnedsättning. Det gäller lokalers fysiska konstruktion och tillgången till information både för externa användare och för anställda.

God tillgänglighet i stadsmiljön innebär möjligheter för olika grupper av människor att röra sig inom ett område och mellan målpunkter. I en god stadsmiljö bör det vara enkelt för alla människor att nå funktioner som exempelvis grönområden, kollektivtrafik och olika typer av service. Förutom den fysiska möjligheten att besöka en plats, krävs en social tillgänglighet där man har tillträde till platser oavsett ekonomi eller social status. Ett offentligt rum ska vara tillgängligt för alla.

Bristande tillgänglighet kan vara diskriminerande. Den som är ansvarig för en verksamhet är skyldig att genomföra skäligen åtgärder för att verksamheten ska vara tillgänglig för en person med funktionsnedsättning.

Barnperspektiv

Barn är alla människor under 18 år. Barn och ungdomar är brukare av det fysiska rummet liksom andra samhällsmedlemmar och har särskilda behov som bör beaktas i den fysiska planeringen.

En skillnad mellan barn och vuxna är att barn inte har rösträtt. Barn har inte någon som direkt representerar dem i politiken. De har liten makt att påverka hur vi vuxna bygger och utvecklar det samhälle som de är en del av. Därför är det viktigt att vuxna är noggranna med att ge unga utrymme för att involveras och lyfter barnens eget perspektiv i processen.

Barnperspektivet handlar om att såväl planerare som beslutsfattare vågar och vill ge barn och ungdomar en möjlighet att påverka den kommunala planeringen och att man ser barns och ungas kunskaper och erfarenheter som en resurs vars synpunkter kan leda till bättre beslut. Detta är viktigt inte minst ur en demokratisk synvinkel. Barnperspektivet handlar även om att se barn. Det vill säga att vuxna har ett ansvar att säkerställa barns och ungas bästa i alla åtgärder som rör dem.

Jämlikhet och jämställdhet

Jämlikhet syftar till alla individers lika värde. Alla människor ska exempelvis ha lika rättigheter och skyldigheter inför lagen. Det går dock även att prata om ekonomisk eller social jämlikhet. Inom stadsplanering går det att påverka exempelvis den sociala jämlikheten genom att skapa likvärdiga möjligheter att röra sig i stadsrummet (ex. färdas mellan olika platser eller kunna ta del av kommunens resurser), öka tillgången till bostäder samt blandningen av bostäder inom olika bostadsområden, ökad funktionsblandning samt att utveckla delaktigheten för medborgarna i stadsutvecklingen.

Begreppet jämlikhet gör ingen skillnad på vilka individer som åsyftas (alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder). Jämställdhet däremot syftar på att det ska finnas samma möjligheter om du är kvinna som om du är man. Jämställdhet och jämlikhet är två begrepp som ofta går in i varandra, inte minst för att ett ojämnt samhälle också i vissa aspekter tenderar att vara ojämnt.

I Karlskrona kommuns sociala konsekvensanalys ska både jämlikhet och jämställdhet studeras. Detta för att det är viktigt att alla grupper i samhället inkluderas i analysen. Här kan det vara bra att tänka på om förslaget på något sätt i större mån påverkar: kvinnor, män, icke-binära, barn och unga, äldre, människor med funktionsnedsättningar, människor med ursprung från andra länder, människor i social utsatthet, etc.

Delaktighet och inflytande

Delaktighet, gemenskap, solidaritet och tillit till både samhället och andra människor är viktigt för individens välmående. Miljöer och offentliga platser som syftar till minskad isolering, ensamhet och otrygghet för alla är viktiga, liksom delaktighet i beslutsfattande. Platser ska både i planeringen och i den slutgiltiga utformningen möjliggöra möten och samvaro. Det gäller från bostadsnivå till torgnivå. Samspel i staden handlar om att ha möjlighet att tryggt kunna både påverka sin omgivning och ta del av samhällslivet. Det kan handla om att kunna sätta sin prägel på omgivningen, kunna odla i närområdet, ha plats för spontana aktiviteter samt även att känna att man har möjlighet att påverka större förändringar såsom nya detaljplaner.

Utifrån analys av tidigare satsningar kan det bli aktuellt att särskilt rikta sig mot en viss målgrupp. Detta innebär inte att andra medborgare och aktörer stängs ute, utan endast att erfarenheter som tidigare inte kommit till uttryck kan bli synliga. Ett öppet förhållningssätt innebär att vi måste ta till oss de erfarenheter som kommer fram i dialoger, och förstå de behov som ligger bakom synpunkterna. Ofta måste synpunkterna tolkas i ett vidare perspektiv, och förstås utifrån analyser och bakgrundsdata. Dialog ökar det demokratiska deltagandet och ger i sig ökad tillit och förståelse för samhället.

Hälsa och gröna miljöer

Grönska har positiva hälsoeffekter. Närhet till grönområden och parker ökar den fysiska aktiviteten och tiden spenderad utomhus. Även mindre ytor, som gröna gårdar och gatuträd, har positiva effekter. Den gröna, täta och sammanhållna staden underlättar för aktiv transport till skola, arbete och vardagliga målpunkter. Sammanhängande partier av parker och grönska utan barriärer underlättar för promenader och joggingturer.

Att vi regelbundet rör på oss kan förebygga sjukdomar och även minska psykisk ohälsa. Till fysisk aktivitet hör både motion, lek, aktiv transport, etc. Även måttlig fysisk aktivitet är hälsofrämjande. Ett kvalitativt och varierat utbud av platser för aktivitet ska kunna nås inom fem minuters gång, dvs inom 500 m. Förutsättningar för att i vardagen kunna transportera sig aktivt ska vara möjligt för alla, oavsett var i kommunen du bor.

En god folkhälsa handlar om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik *hälsa på lika villkor för hela befolkningen*. Oberoende av ålder, kön, bostadsort, etnisk tillhörighet, språk, social eller kulturell bakgrund, sexuell läggning eller funktionsnedsättning ska alla människor få de bästa förutsättningarna för att kunna uppnå bästa möjliga psykiska och fysiska hälsa.

Vissa grundläggande förutsättningar måste finnas för att befolkningen ska ha en god hälsa. Illustrationen nedan beskriver hälsans bestämningsfaktorer, det vill säga faktorer i samhällsorganisationen och i människors levnadsförhållanden som bidrar till hälsa och ohälsa. Individens sociala sammanhang har betydligt större påverkan på livsstil och beteende än vad de olika samhällsarenorna (de flesta av kommunens verksamheter) har. Stadsplanering kan med sina redskap påverka de sociala sammanhangen med hjälp av bland annat lokalisering, varierat utbud av bostäder, service, närhet till grönytor och mötesplatser.

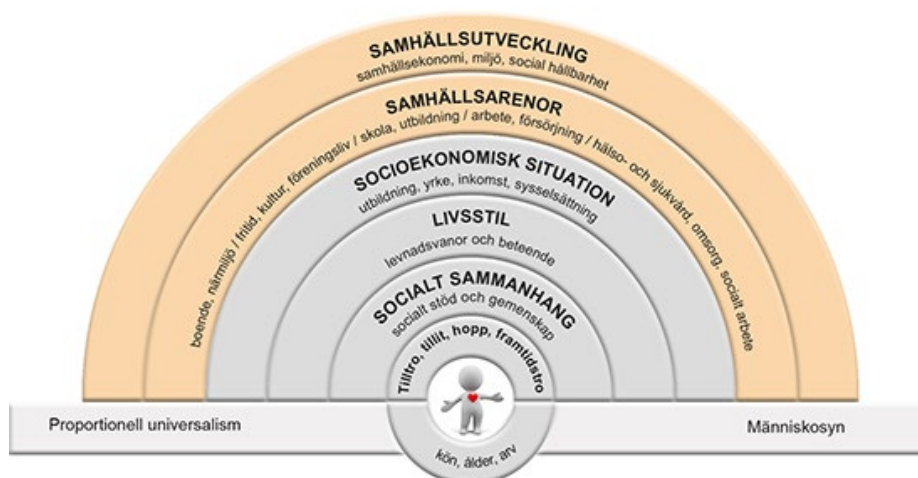

Illustration från Östgotakommisionen.

Frågor för den sociala konsekvensanalysen

	Planområde	Närområde	Stad	Kommun	Risker/genomförandehinder
Platsen och relation till omlandet	Finns identitetsskapande aspekter (kulturhistoria, karaktär, aktiviteter, turism, nivåskillnader, etc)? Finns befintliga identitetsskapande värden som bör bevaras? Kan något identitetshöjande tillföras? Hur används platsen? Rörelsemönster/mötesplatser? Kan förslaget bidra till gröna, hälsosamma och attraktiva platser? Vilka bostadstyper finns i området? Bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?	Finns identitetsskapande aspekter (kulturhistoria, karaktär, aktiviteter, turism, nivåskillnader, etc)? Finns befintliga identitetsskapande värden som bör bevaras? Kan något identitetshöjande tillföras? Hur används platsen? Rörelsemönster/mötesplatser? Kan förslaget bidra till gröna, hälsosamma och attraktiva platser? Vilka bostadstyper finns i området? Bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?	Vad är områdets förhållande till staden? Har området en identitet i förhållande till staden? Hur tar man sig till området från andra delar av staden? Gynnar förslaget hela staden? Vilka bostadstyper finns i området? Bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?	Vad är områdets förhållande till kommunen? Har området en identitet i förhållande till kommunen? Hur tar man sig till platsen från andra delar av kommunen? Gynnar förslaget hela kommunen?	Har planförslaget tagit hänsyn till/arbetat med platsens egenskaper? Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?
Trygghet	Är platsen befolkad (olika tider på dygnet, god genomströmning, lätt att bli sedd, funktionsintegrerat område, etc.)? Kommer planförslaget förändra ovan aspekter? Vilka bor inom området (olika grupper, åldrar, bakgrund, utbildningsnivåer, försörjningsförmåga etc.)?	Är platsen befolkad (olika tider på dygnet, god genomströmning, lätt att bli sedd, funktionsintegrerat område, etc.)? Kommer planförslaget förändra ovan aspekter? Finns det samlade och väldefinierade stråk med god belysning? Behövs några trygghetsaspekter tillgodoses	Finns det goda förbindelser som kollektivtrafik, gång- och cykelvägar) mellan planområdet och staden? Rörelsemönster	Finns det goda förbindelser som kollektivtrafik, gång- och cykelvägar) mellan planområdet och andra kommundelar. Rörelsemönster mellan planområdet	Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?

	Finns det samlade och väldefinierade stråk med god belysning? Behövs några trygghetsaspekter tillgodoses med avseende på buskage, belysning, gång- och cykelvägar trafiksäkerhet eller orienterbarhet?	med avseende på buskage, belysning, trafiksäkerhet eller orienterbarhet? Finns god tillgänglighet till kollektivtrafik? Vågar man gå till busshållplatsen? Titta på trygghetsmätningen som görs årligen.	mellan planområdet och staden?	och övriga kommundelar?	
Tillgänglighet	Finns det god tillgänglighet till service, skola, äldreboende, arbete, kollektivtrafik, rekreationsområden, fritidsaktiviteter? Bidrar planförslaget till en lättillgänglig plats för alla oavsett ålder eller möjlighet att ta sig runt på platsen? Mötesplatser?	Finns det god tillgänglighet till service, skola, äldreboende, arbete, kollektivtrafik, rekreationsområden, fritidsaktiviteter? Bidrar planförslaget till en lättillgänglig plats för alla oavsett ålder eller möjlighet att ta sig runt på platsen? Mötesplatser?	Bidrar projektet till att öka tillgängligheten till ett område utanför planområdet? Går det att ta sig till planområdet med olika färdmedel från andra delar av staden?	Går det att ta sig till planområdet med olika färdmedel från andra delar av kommunen?	Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?
Barnperspektiv	Hur fungerar platsen idag för barn? Vilka barn berörs (kön, ålder, socioekonomisk bakgrund, funktionshinder)? Påverkas/skapas platser som kan vara av särskilt intresse för barn (lekplats, skogsdunge, fotbollsplan, badplats, spontanytor för lek och rekreation etc.)? Har det gjorts några särskilda insatser för barn?	Vilka barn berörs (kön, ålder, socioekonomisk bakgrund, funktionshinder)? Påverkas/skapas platser som kan vara av särskilt intresse för barn (lekplats, skogsdunge, fotbollsplan, badplats, spontanytor för lek och rekreation etc.)? Har det gjorts några särskilda insatser för barn?	Har det gjorts några särskilda insatser för barn och unga? Gynnar förslaget barn/unga från andra delar av staden?	Har det gjorts några särskilda insatser för barn och unga? Gynnar förslaget barn/unga från andra delar av kommunen?	Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?

Jämlikhet och jämställdhet	Är offentliga platser utformade för att både kvinnor och män ska känna sig välkomnade? Finns möjlighet för allas aktiviteter? Lika möjlighet till boende, försörjning? Finns det lika möjligheter till att delta och transportera sig på ett tryggt och säkert sätt? Har det gjorts någon särskild insats för att säkerställa jämlikhet/jämställdhet (ex. lätt att transportera sig på olika sätt)? Har hänsyn tagits till olika typer av rörelsemönster och transportsätt (ex. finns alternativa vägar när det är mörkt)?	Är offentliga platser utformade för att både kvinnor och män ska känna sig välkomnade? Finns möjlighet för allas aktiviteter? Lika möjlighet till boende, försörjning? Finns det lika möjligheter till att delta och transportera sig på ett tryggt och säkert sätt? Har det gjorts någon särskild insats för att säkerställa jämlikhet/jämställdhet (ex. lätt att transportera sig på olika sätt)? Har hänsyn tagits till olika typer av rörelsemönster och transportsätt (ex. finns alternativa vägar när det är mörkt)?	Har det gjorts någon särskild insats för att säkerställa jämlikhet/jämställdhet (ex. lätt att transportera sig på olika sätt)?	Har det gjorts någon särskild insats för att säkerställa jämlikhet/jämställdhet (ex. lätt att transportera sig på olika sätt)?	Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?
Delaktighet och inflytande	Vilka berörs av planen (boende/besökare idag, framtida boende/besökare, olika delar av befolkningen, olika åldrar)? Hur säkerställer vi att alla kan komma till tals i samrådsprocessen oavsett socioekonomisk bakgrund och ålder (även barn)? Alternativa samrådsformer? Ger planförslaget utrymme för framtida och nuvarande boende att påverka sitt närområde (ta del av skötsel/odling, möjlighet till spontana aktiviteter, social	Vilka berörs av planen (boende/besökare idag, framtida boende/besökare, olika delar av befolkningen, olika åldrar)? Hur säkerställer vi att alla kan komma till tals i samrådsprocessen oavsett socioekonomisk bakgrund och ålder (även barn)? Alternativa samrådsformer? Medskapande medborgardialog som verktyg? Medborgarbudget? Har vi varit öppna för erfarenheter som skiljer sig från våra? Uppstår	Vilka berörs av planen (boende/besökare idag, framtida boende/besökare, olika delar av befolkningen, olika åldrar)? Hur säkerställer vi att alla kan komma till tals i samrådsprocessen oavsett socioekonomisk bakgrund och ålder?	Vilka berörs av planen (boende/besökare idag, framtida boende/besökare, olika delar av befolkningen, olika åldrar)? Hur säkerställer vi att alla kan komma till tals i samrådsprocessen oavsett socioekonomisk bakgrund och ålder?	Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?

	samvaro/möten?) Behövs någon särskild målgrupp lyftas upp? Går det att använda medskapande medborgardialog som verktyg? (Delaktighet och inflytande har stor betydelse för förståelsen av demokratiska processer och för en hållbar utveckling.)	målkonflikter mellan olika grupper? Hur behandlar vi dem? Tar vi med oss medborgarnas erfarenheter som kunskapsbaserade utgångspunkter – eller avfärdar vi dem som irrelevanta åsikter? Hur besvarar vi de synpunkter vi får genom dialog – sakligt, personligt, utförligt, intresserat?	Alternativa samrådsformer?	Alternativa samrådsformer?	
Hälsa och gröna miljöer	Finns det gröna miljöer som bör bevaras? Hur används de gröna miljöerna? Avstånd till gröna miljöer? Vad kan förslaget förbättra? Finns det tillräckligt stora och varierande utemiljöer för alla (äldre, funktionsnedsatta, barn)? Plats för spontana aktiviteter/spontanidrott eller organiserade aktiviteter/organiserad idrott? Finns möjlighet att röra sig till fots eller med cykel på ett säkert och tryggt sätt?	Finns det gröna miljöer som bör bevaras? Hur används de gröna miljöerna? Avstånd till gröna miljöer? Vad kan förslaget förbättra? Finns det tillräckligt stora och varierande utemiljöer för alla (äldre, funktionsnedsatta, barn)? Plats för spontana aktiviteter/spontanidrott eller organiserade aktiviteter/organiserad idrott? Finns närhet och tillgång till långtgående och kopplande stråk utan fysiska hinder? Finns möjlighet att röra sig till fots eller med cykel på ett säkert och tryggt sätt?	Kan förslaget bidra med gröna miljöer eller besöksmål av intresse för boende i hela staden?	Kan förslaget bidra med gröna miljöer eller besöksmål av intresse för boende i hela kommunen?	Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?

